

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 230.005 van 29 januari 2015
in de zaak A. 213.745/VII-39.222.**

In zake : 1. Yasmine VAN ONCKELEN
2. Heidi DRIESEN
3. Pieter Henri VANDENBROEK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Mertens
kantoor houdend te 3580 Beringen
Scheigoorstraat 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Bronders
kantoor houdend te 8400 Oostende
Archimedesstraat 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 19 september 2014, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 23 juli 2014 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Limburg van 10 juni 2010, houdende het weigeren van de milieuvergunning aan Wim Vos voor het exploiteren van een varkensbedrijf, gelegen Helderstraat 21 te Lummen, gedeeltelijk gegrond wordt verklaard en de gevraagde vergunning onder voorwaarden wordt verleend.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Auditeur Rita Van Den Eeckhout heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 januari 2015.

Kamervoorzitter Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Joris Gebruers, die loco advocaat Wim Mertens verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Clive Rommelaere, die loco advocaat Bart Bronders verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Rita Van Den Eeckhout heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Nadat het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Lummen op 16 juli 1979 een exploitatievergunning, geldig voor een termijn die verstrijkt op 16 juli 2009, afgeeft voor een landbouwbedrijf voor 750 mestkalveren, wil Wim Vos te Lummen, aan de Helderstraat 21 een bedrijf met mestvarkens exploiteren.

3.2. Wim Vos dient op 18 december 2007 bij de deputatie van de provincie Limburg een aanvraag in tot het verder exploiteren van de inrichting en tot de omvorming van het bestaande mestkalverenbedrijf naar een bedrijf met 2.128 mestvarkens. Bij beslissing van 30 april 2008 weigert de deputatie van de provincie Limburg de gevraagde vergunning. Hij tekent hiertegen beroep aan bij de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, die het beroep op 17 februari 2009 inwilligt. Derde verzoeker dient tegen dit besluit bij de Raad van State een verzoekschrift in om de schorsing en de nietigverklaring ervan te vragen. Het besluit wordt bij arrest nr. 196.159 van 17 september 2009 geschorst en daarna, op 4 maart 2010, bij arrest nr. 201.484 vernietigd.

3.3. Op 10 november 2009 dient Wim Vos een aanvraag in bij de deputatie van de provincie Limburg voor de exploitatie van een nieuwe inrichting. De aanvraag bevat :

- 2 stallen met plaatsen voor 1.440 mestvarkens;
- een stalplaats voor 7 landbouwvoertuigen;
- de opslag van 3.000 liter mazout in een bovengrondse houder;
- een verdeelslang voor mazout;
- de opslag van 200 m³ stro in loods;
- opslagplaatsen voor 2.060 m³ dierlijke mest, waarvan 70 m³ vaste mest en 1.990 m³ mengmest;
- een grondwaterwinning bestaande uit 1 put op een diepte van 140 meter voor het oppompen van maximum 10 m³/dag en 3.600 m³/jaar uit de watervoerende laag Zand van Berg (HCOV-code: 0431).

3.4. De deputatie van de provincie Limburg besluit op 10 juni 2010 dat de vergunning voor het exploiteren van een varkensbedrijf geweigerd wordt, onder meer op volgende gronden :

"(...) Overwegende dat het bedrijf zich bevindt in de onmiddellijke omgeving van een woonkern; dat gelet op de aard en de omvang van het gevraagde varkensbedrijf en de beperkte ruimtelijke scheiding tussen de stallen en de woningen van de bezwaarindieners kan worden aangenomen dat de exploitatie van de inrichting een ernstige weerslag kan hebben op de woon- en

leefkwaliteit; dat dit zelfs geldt indien men rekening houdt met de hogere tolerantiedrempel voor de hinder ten gevolge van de exploitatie van landbouwbedrijven die geldt voor bewoners van een woongebied met landelijk karakter en agrarisch gebied; dat het vergunde mestkalverenbedrijf wordt omgevormd naar een mestvarkensbedrijf; dat uit de bepalingen van VLAREM II (art. 5.9.4.1 en volgende) blijkt dat de inplanting van varkensstallen problematischer wordt geacht vanuit milieuoogpunt; dat er dan ook bijkomende hinder wordt verwacht;

Overwegende dat het ammoniakemissiearm uitvoeren van de varkensstallen ernstige hinder voor de omwonenden niet volledig uitsluit; dat het advies van de Afdeling Milieuvergunningen d.d. 7 april 2010 stelt dat er geurhinder te verwachten is; dat, ongeacht welke maatregelen ook genomen worden om geurhinder te bestrijden, voor 4 woningen, volgens de criteria die gelden voor woongebieden, andere dan de woongebieden met landelijk karakter, de geurhinder nog overdreven zou zijn; dat de deputatie van oordeel is dat er bij de beoordeling van het dossier rekening moet gehouden worden met de reële afstand tot de woningen en de talrijke bezwaren ingediend bij het openbaar onderzoek; (...)"

3.5. De CVBA DLV Belgium (handelend in opdracht van de exploitant) tekent tegen dat besluit beroep aan bij de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur.

3.6. In het kader van de beroepsprocedure worden volgende adviezen ingewonnen:

- de dienst Grondwaterbeheer van de afdeling Operationeel Waterbeheer van de Vlaamse Milieumaatschappij adviseert op 18 augustus 2010 deels gunstig en deels ongunstig;
- de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid van het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed adviseert op 26 augustus 2010 gunstig;
- de afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie adviseert op 3 september 2010 gunstig wat betreft de exploitatie van het varkensbedrijf en ongunstig wat de grondwaterwinning betreft;
- de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie adviseert op 14 september 2010 gunstig wat betreft de exploitatie van het varkensbedrijf en ongunstig wat de grondwaterwinning betreft.

3.7. Op de hoorzitting van 14 september 2010 van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie wordt Wim Vos gehoord.

3.8. Op 8 april 2011 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur het beroep tegen het besluit van de deputatie van de provincie Limburg van 10 juni 2010 deels gegrond, in die zin dat de beslissing wordt opgeheven. Aan Wim Vos wordt een milieuvergunning verleend voor het exploiteren van een varkensbedrijf, gelegen te 3560 Lummen, Helderstraat 21, op de kadastrale percelen, Afdeling 1, Sectie C, nrs. 278/R, 278/P en 259/Y3, mits naleving van een aantal voorwaarden.

3.9. Dit besluit wordt vernietigd door de Raad van State bij arrest nr. 221.287 van 8 november 2012, omdat: "Uit de adviezen die werden uitgebracht in graad van beroep noch uit de bestreden beslissing zelf blijkt waarom de vergunde inrichting in overeenstemming is met de goede ruimtelijke ordening en de omgeving."

3.10. Na dit arrest wordt de administratieve beroepsprocedure hernomen met het raadplegen van de adviesverlenende instanties :

- de dienst Grondwaterbeheer van de afdeling Operationeel Waterbeheer van de Vlaamse Milieumaatschappij behoudt op 21 december 2012 haar deels gunstig advies.
- het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed adviseert op 21 december 2012 gunstig;
- de afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie adviseert op 24 december 2012 voorwaardelijk gunstig wat betreft de exploitatie van het varkensbedrijf en ongunstig wat de grondwaterwinning betreft;
- de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie adviseert op 8 januari 2013 voorwaardelijk gunstig wat betreft de exploitatie van het varkensbedrijf en ongunstig wat de grondwaterwinning betreft.

3.11. Op 23 juli 2014 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur het beroep tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Limburg van 10 juni 2010 deels gegrond, in die zin dat de beslissing wordt opgeheven en aan Wim Vos een milieuvergunning wordt verleend voor het exploiteren van een varkensbedrijf, gelegen te 3560 Lummen, Helderstraat 21, op de kadastrale percelen, Afdeling 1, Sectie C, nrs. 278/R, 278/P en 259/Y3, mits naleving van een aantal algemene en bijzondere voorwaarden.

De beslissing is onder andere als volgt gemotiveerd :

"(...)

Overwegende dat er drie belangrijke luchtemissies zijn namelijk geur, ammoniak en stof (meel);

Overwegende dat om te oordelen of de geurhinder tot aanvaardbare grenzen kan worden beperkt, in functie van de conceptie van de stal enerzijds en van de wijze van inrichting van de mestopslag anderzijds, aan elke varkensstal en/of mestopslag behorende tot de inrichting een waardering wordt toegekend uitgedrukt in punten; dat in functie van dit aantal waarderingspunten en het aantal varkensseenheden van het bedrijf een afstand tot de 'geurhinder-gevoelige gebieden' moet worden gerespecteerd; dat hoe hoger het aantal waarderingspunten bedraagt, hoe kleiner de afstand die moet gerespecteerd worden tot de 'geurhinder-gevoelige gebieden'; dat in toepassing van artikel 5.9.4.4 van titel II van het VLAREM, rekening houdend met 1.440 varkensseenheden en maximum 150 waarderingspunten, er een minimale afstand is vereist tot de geurhindergevoelige gebieden van 200 meter; dat de geurhindergevoelige gebieden zich bevinden op minstens 800 meter afstand; dat ongeacht het aantal waarderingspunten er wordt voldaan aan deze afstandsregel; dat een woongebied met landelijk karakter niet wordt aanzien als geurhindergevoelig gebied volgens de bepalingen van titel II van het VLAREM;

Overwegende dat in toepassing van artikel 5.9.2.1bis, §1, van titel II van het VLAREM, voor de exploitatie van een nieuwe inrichting, de stallen ammoniakemissiearm moeten worden gebouwd indien er voor de betreffende diercategorie een techniek is opgenomen in de lijst van ammoniakemissiearme stallen vastgesteld bij besluit van de Vlaamse minister bevoegd voor Leefmilieu; dat de bestaande afdelingen van de vleeskalveren zullen omgebouwd worden naar afdelingen voor vleesvarkens en daarenboven de stallen zullen uitgerust worden met 2 biologische luchtwassers (volgens de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen, goedgekeurd bij ministerieel besluit van 19 maart 2004), die worden uitgevoerd volgens het systeem S-1 van de lijst van de technieken die de uitgaande stallucht zuiveren, zijnde een biologisch luchtwassysteem met 70% of hogere emissiereductie voor ammoniak; dat volgens de gegevens van de exploitant in het aanvraagdossier de uitstoot van

stof en geur zou worden gereduceerd met 85%; dat de luchtwassers zullen geëxploiteerd worden volgens de wettelijke gegevens en het jaarlijkse onderhoud zal worden uitbesteed aan de leveranciers van de wassers; dat volgens de voorwaarden van dit systeem bij de vergunningsaanvraag een dimensioneringsplan van het luchtwassysteem (waaruit onder meer de relatie met het aantal dieren per diercategorie blijkt) en het monsternameprotocol moet zijn bijgevoegd, dat in de aanvraag hiervoor een dimensionering van de biologische luchtwasser werd opgesteld met volgende gegevens: totaal ventilatiedebiet voor 1.440 vleesvarkens 88.704 m³/uur, spuiwaterdebiet minimaal 128 liter/uur en maximum 518 liter/uur, oppervlakte afzuigkanaal 8,87 m²; dat elk half jaar een monstername van het waswater zal worden uitgevoerd door een erkend labo en dat deze gegevens zullen worden bijgehouden in het logboek;

Overwegende dat het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen bepaalde eisen stelt aan de uitvoering en het gebruik van het biologisch luchtwassysteem; dat dit onder meer inhoudt dat een urenteller voor het registreren van de draaiuren van de circulatiepomp moet geïnstalleerd worden; dat een watermeter de hoeveelheid spuiwater registreert; dat elk half jaar een monstername van het spuiwater moet genomen worden; dat het luchtwassysteem jaarlijks moet gereinigd worden; dat een ammoniakverwijderingsrendement van minimaal 70% moet gehaald worden; dat in een logboek metingen, onderhoud, analyseresultaten van het waswater en storings bijgehouden worden; dat er een onderhoudscontract en een adviescontract moet afgesloten worden met de leverancier, dat het logboek en een beoordeling van het jaarlijks technisch onderhoud ter inzage moeten liggen voor de toezichthoudende overheid

Overwegende dat het noodzakelijk is dat ten laatste 6 maanden nadat het biologisch luchtwassysteem is geïnstalleerd, een rendementsmeting wordt uitgevoerd; dat de wijze waarop de rendementsmeting moet worden uitgevoerd, is beschreven in het ministerieel besluit van 19 maart 2004; dat de resultaten van deze rendementsmeting ter kennisgeving moeten worden overgemaakt aan de afdelingen Milieuvergunningen en Milieu-inspectie;

Overwegende dat overeenkomstig art. 5.9.2.1bis, §2, van titel II van het VLAREM na afwerking van de bouw van een ammoniakemissiearme stal een attest moet worden verleend dat aantoonst dat de bouwwerken werden uitgevoerd conform de ammoniakemissiearme staltechnieken; dat dit attest moet verleend zijn voor er varkens in de stal worden gehouden; dat dit attest ter inzage moet liggen van de toezichthoudende overheid;

Overwegende dat droogvoeder aanleiding kan geven tot stofhinder en wordt opgeslagen in de silo's of in verpakte vorm; dat bij het vullen van de voedersilo's een stofzak wordt geplaatst op de ontluchting ter beperking van stofhinder; dat het jaargemiddelde voor fijn stof concentratie PM10 in 2006 voor deze locatie 22,8 µg/m³ bedroeg, hetgeen lager is dan 36 µg/m³ (hotspotzone) en lager dan 31 µg/m³ (licht oranje = verhoogde aandacht), wat betekent dat hiervoor geen extra maatregelen noodzakelijk zijn;

Overwegende dat in de toekomstige situatie de hinder behoorlijk zal dalen (42,4% NH₃ minder ammoniak, 31,8% minder geuruitstoot, 39,6% minder fijn stof), weergegeven in de volgende tabellen:

huidige situatie : 750 vleeskalveren		
NH ₃ -emissie	2,5 kg/plaats.jaar	1.875 kg/jaar
Geuremissie	35,6 GE/s.dier	26.700 GE/s
Stofemissie	97 g/plaats.jaar	72.750 g/jaar

nieuwe situatie : 1.440 vleeskalveren zonder luchtwasser		
NH ₃ -emissie	2,5 kg/plaats.jaar	3.600 kg/jaar
Geuremissie	23 GE/s.dier	33.120 GE/s
Stofemissie	305 g/plaats.jaar	439.200 g/jaar

nieuwe situatie : 1.440 vleeskalveren met luchtwasser		
NH ₃ -emissie	0.75 kg/plaats.jaar	1.080 kg/jaar
Geuremissie	12,65 GE/s.dier	18.216 GE/s
Stofemissie	30,5 g/plaats.jaar	43.920 g/jaar

(...)

Overwegende dat de inrichting is gelegen in een agrarisch gebied;

Overwegende dat het agrarisch gebied, overeenkomstig artikel 11 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplanner bestemd is voor de landbouw in de ruime zin en behoudens bijzondere bepalingen alleen de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen alsmede de woning van de exploitanten mag bevatten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en ook de para-agrarische bedrijven; dat gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt slechts mogen opgericht worden op ten minste 300 m van een woongebied of op ten minste 100 m van een woonuitbreidingsgebied, tenzij het een woongebied met landelijk karakter betreft; dat de afstand van 300 m en 100 m echter niet geldt in geval van de uitbreiding van bestaande bedrijven: dat de overschakeling naar bosgebied toegestaan is overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van de landbouw- en bosgebieden;

Overwegende dat het hier gaat over een varkensbedrijf met onder meer 2 stallen voor 1.440 mestvarkens;

Overwegende dat de inrichting zich situeert in de westelijk voorkomende hoek van de Gestelstraat met de Helderstraat, die aan weersijden ingevuld zijn met woongebied met landelijk karakter; dat noordelijk, oostelijk en zuidelijk zich een landbouwgebied uitstrekt; dat dit laatste zuidelijk (op ongeveer 450 m van het bedrijf) begrensd is door een industriegebied en oostelijk (op circa 660 m van het bedrijf) door het Albertkanaal;

Overwegende dat het bedrijf gelegen is in tweede bouworde achter de bedrijfswoning en residentiële woningen aan de Helderstraat; dat op de percelen 278p en 278r twee vergunde varkensstallen voorkomen (17 x 83 m en 17 x 43 m groot); dat met de aanvraag men ook het westelijk aanpalend perceel 259y3 wil exploiteren; dat de daar betrachte loods (reeds vergund in 1979 doch niet opgericht, hiervoor moet opnieuw een aanvraag ingediend worden), zijdelings van de bestaande grootste stal, voornamelijk zal aangewend worden voor het stallen van landbouwmachines: dat de nieuwe loods zich situeert op ongeveer minimaal 80 m van de kortstbijgelegen woning in het woongebied met landelijk karakter langs de Helderstraat; dat de grote stallen gelegen zijn vanaf minimum 70 m van die woningen;

Overwegende dat de inrichting tevens westelijk paalt aan de tuinzijde van de aan de Gestelstraat gelegen woningen in een woongebied met landelijk karakter; dat de kortstbijgelegen (grootste) stal op ongeveer minimaal 85 m van de woningen staat, de betrachte loods op 75 m afstand;

Overwegende dat tussen het bedrijf en de voornoemde woongebieden met landelijk karakter, percelen ingevuld met bomen voorkomen of dat er een groenscherm is;

Overwegende dat de voornoemde stedenbouwkundig beperkende afstandsregel niet geldt wanneer het aanpalende woongebied een woongebied met landelijk karakter is, zoals in casu; dat in deze gebieden de woon- en landbouwfunctie immers op gelijke voet staan en beide bestemmingen de hoofdbestemming uitmaken van het gebied; dat er bovendien vanuit gegaan wordt dat, buiten het (stedelijk) woongebied, elke bestaande inplanting de noodzakelijke ontwikkelingskansen moeten kunnen krijgen;

Overwegende dat de betreffende inplanting bestemmingsconform is; dat een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan geen bodembestemmingsplan is; dat artikel 2.1.2, §7, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt dat de ruimtelijke structuurplannen geen beoordelingsgrond vormen voor vergunningsaanvragen; dat er reeds een groenbuffer naar de woongebieden met landelijk karakter is, die voor de helft zelfs aanzienlijk is; dat de compactheid van de bedrijfsinfrastructuur een onnodige verdere aansnijding van het agrarisch gebied vermijdt; dat schaal, plaatsing en uitvoering algemeen gangbaar zijn en stedenbouwkundig-technisch aanvaardbaar voor dergelijke bedrijfsvestigingen; dat een goede ruimtelijke ordening van de plaats niet in het gedrang komt;

(...)

- bijzondere milieuvoorwaarden:

- het biologisch luchtwassysteem (S-1) moet geïmplementeerd worden, de uitvoering en het gebruik van het luchtwassysteem moet volledig conform het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen gebeuren (met onder meer een urenteller, een watermeter, een halfjaarlijkse monsternamen van het spuiwater, een logboek waarin metingen, onderhoud, analyseresultaten van het waswater en storingen bijgehouden worden, en een onderhoudscontract en een adviescontract);

- het biologisch luchtwassysteem moet een ammoniakverwijderingsrendement hebben van minimaal 70%; er moet een rendementsmeting uitgevoerd worden ten laatste 6 maanden na ingebruikname van de installatie; de resultaten van deze metingen moeten ter kennisgeving worden overgemaakt aan de afdelingen Milieuvergunningen, en Milieu-inspectie;

- het logboek en een beoordeling van het jaarlijks technisch onderhoud moeten ter inzage liggen voor de toezichthoudende overheid;

- het attest, zoals bedoeld in artikel 5.9.2.1bis, §2, moet zijn verleend voor er varkens in de stal worden gehouden.

(...)"

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Voorwaarden van de vordering tot schorsing

4. Luidens artikel 17, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat de zaak te spoedeisend is voor een behandeling ervan in een beroep tot nietigverklaring én dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van het besluit op het eerste gezicht kan verantwoorden. Er kan alleen rekening worden gehouden met hetgeen daarover in het verzoekschrift werd uiteengezet en gestaafd. De Raad van State kan geen acht slaan op hetgeen in later ingediende geschriften of ter terechtzitting nog door de verzoekende partij wordt bijgebracht. De verwerende partij kan daarop immers niet meer schriftelijk repliceren en de auditeur kan daarover niet op een deugdelijke wijze advies verlenen in een procedure die op grond van artikel 22 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State essentieel schriftelijk is.

Spoedeisend karakter van de vordering

Standpunten van de partijen

5. De verzoekende partijen betogen dat zij ernstige nadelen ondervinden zoals geurhinder, verstoring van het leef- en woonklimaat, stofhinder, transportoverlast en gezondheidsproblemen. Gedurende het ganse verloop van de vernietigingsprocedure zullen zij die bovenmatige hinder moeten ondergaan. Hun belangen zijn sowieso beter gediend met een schorsing. De beslissing zal al een hele tijd ten uitvoer zijn gelegd, wat het risico op onomkeerbare omstandigheden vergroot.

Zij vrezen in de eerste plaats dat hun leef- en woonklimaat ernstig zal worden verstoord door geurhinder die de grens van het aanvaardbare zal

overschrijden. In het bijzonder halen zij in hun verzoekschrift aan: "Vele jaren geleden zaten er maar 750 mestkalveren die al geurhinder veroorzaakten; verzoekende partijen kunnen aanvaarden dat die hinder dient getolereerd te worden in agrarisch gebied. De geurhinder van varkens is op zich reeds groter dan van een kalf; het is dan ook des te hinderlijker wanneer er nu 1.440 mestvarkens zullen gestald worden; dit zal voor een enorme toename van de geurhinder zorgen, zodat deze niet meer aanvaardbaar is en abnormale proporties zal aannemen". Hun uiteenzetting staven zij met een verwijzing naar de beslissing van de deputatie van de provincie Limburg van 10 juni 2010, met statistische gegevens van het milieuraapport Vlaanderen in verband met de geuremissie van de varkensstapel en met info van het KMI over de (ongunstige) windrichtingen. De biologische luchtwasser biedt geen enkele garantie dat er geen sprake zal zijn van ernstige geurhinder voor de omwonenden. De infrastructuur van de stallen is hopeloos verouderd. De herhaalde stank van 216 vleesvarkens (15% van 1.440 conform de 85 % geurreductie door de luchtwasser) vormt nog steeds ernstige overlast.

Zij merken op dat het perceel van derde verzoeker pal tegen de betrokken installatie grenst en dat er geen enkele bufferzone is voorzien, terwijl eerste verzoekster een rechtstreeks zicht heeft op de stallen en in een ongunstige windrichting is gelegen. Aan de tolerantiegraad in woongebied met landelijk karakter zijn ook grenzen.

Voorts halen de verzoekende partijen ook de ernstige verstoring van leef- en woonklimaat door geurhinder, stofhinder en lawaaihinder aan, evenals transportoverlast en gezondheidsproblemen.

6. De verwerende partij stelt daar tegenover dat geen van de aangehaalde, zeer algemeen en allerm minst concreet uitgewerkte hinderfactoren kan overtuigen. Het betoog van de verzoekende partijen is een overname van wat in de vorige schorsingsprocedure als moeilijk te herstellen ernstig nadeel werd aangehaald. De verwerende partij verwijst dan ook naar de bespreking van het moeilijk te herstellen nadeel in het arrest van de Raad van State nr. 216.625 van

1 december 2011 en stelt dat er geen spoedeisendheid voorhanden is.

Beoordeling

7. Een zaak is spoedeisend, en dus vatbaar voor beoordeling in kort geding, zodra de vrees voor schade van enig belang, of zelfs voor ernstige nadelen, een onmiddellijke beslissing wenselijk maakt. Bijgevolg mag het kort geding worden gehanteerd wanneer het geschil niet met de gewone procedure binnen de gewenste tijdspanne kan worden opgelost. De spoedeisendheid zal worden vastgesteld wanneer de verzoeker het resultaat van dergelijke procedure niet kan afwachten om zijn beslissing te verkrijgen, op straffe zich in een toestand te bevinden met onherroepelijke schadelijke gevolgen.

8. In het zijn arrest nr. 216.625 van 1 december 2011 heeft de Raad van State de schorsing van de vergunning niet ingewilligd omdat de aangevoerde hinder, in het bijzonder de geurhinder, niet als een "moeilijk te herstellen ernstig nadeel" werd beoordeeld. De huidige feitelijke omstandigheden van de zaak zijn echter sterk gelijk gebleven aan de vorige : nu wordt in de uiteenzetting omtrent de spoedeisendheid dan ook de nadruk gelegd op de geurhinder die in het bijzonder ondraaglijk zal zijn voor de (nieuwe) eerste verzoekster, die weldra haar intrek zal nemen in de woning op 25 meter van het landbouwbedrijf, die zich in een ongunstige windrichting zou situeren.

De verantwoording van de spoedeisendheid in het inleidend verzoekschrift stemt inderdaad, zoals de verwerende partij terecht laat opmerken, grotendeels overeen met de uiteenzetting van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel in de vorige zaak, gekend onder G/A 200.627/VII-38.123.

In dit arrest werd het bestaan van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel niet aanvaard om volgende redenen :

"Uit de gegevens van de zaak blijkt dat de twee stallen met een ammoniakemissiearm systeem worden uitgerust volgens de techniek van de biologische luchtwasser met een 70% of hogere emissiereductie. Dit maakt ook deel uit van de in de bestreden beslissing opgelegde bijzondere milieuvergunningsvoorwaarden, die onder andere bepalen dat het biologisch luchtwassysteem een ammoniakverwijderingsrendement moet hebben van minimaal 70 %, en dat een attest moet worden verleend, conform artikel 5.9.2.1.bis, § 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna :VLAREM II), dat aantoont dat de bouwwerken werden uitgevoerd volgens een lijst van bij ministerieel besluit van 19 maart 2004 goedgekeurde ammoniakemissiearme staltechnieken, vóór er varkens worden gehouden. In de bestreden beslissing wordt eveneens overwogen dat 'in de toekomstige situatie de hinder behoorlijk zal dalen: 42,4% NH³ minder ammoniak, 31,8% minder geuruitstoot, 39,6% minder fijn stof', waarbij de overheid zich baseert op een berekening - in beroep toegevoegd door de exploitant - die de nieuwe situatie (1.440 varkens met luchtwasser) vergelijkt met de situatie van 750 vleeskalveren en met de situatie van 1.440 vleesvarkens in stallen zonder luchtwasser. Uit die tabel blijkt dat de nieuwe situatie telkens gunstiger zou uitvallen wat het hinderaspect betreft in vergelijking met de andere situaties.

In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren kunnen de overwegingen omtrent het moeilijk te herstellen ernstig nadeel van het arrest van de Raad van State nr. 196.159 van 17 september 2009 niet zonder meer worden toegepast in de huidige betwisting. De installatie van het biologische luchtwassysteem werd ditmaal wel in de milieuvergunningsaanvraag opgenomen zodat de uitwerking ervan aan de opmerkingen en bezwaren van omwonenden tijdens het openbaar onderzoek kon worden onderworpen en de adviesverlenende instanties het bij hun onderzoek (onder andere wat de effectiviteit betreft) konden betrekken. De verzoekende partijen maken dan ook niet aannemelijk dat het risico op ernstige hinder zich nog steeds in dezelfde mate opdringt als bij het toekennen van de vorige vergunning voor 2.128 varkens. De bestreden beslissing steunt overigens ook op een berekening waaruit blijkt dat 1.440 vleesvarkens in stallen, die worden uitgerust met een ammoniakemissiearm systeem, minder geurhinder zouden produceren dan de 750 mestkalveren. Deze elementen uit de bestreden beslissing betrekken de verzoekende partijen echter niet in de uiteenzetting van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel. Zij staven hun argumentatie dat er een enorme toename van geurhinder zal zijn in vergelijking met de vroegere situatie niet in concreto.

Zelfs indien rekening wordt gehouden met de beperkte ruimtelijke scheiding tussen de woningen van de eerste en tweede verzoekende partij, en de inrichting, wordt niet concreet aannemelijk gemaakt dat er een reëel risico bestaat op een moeilijk te herstellen ernstig nadeel bij de uitvoering van de bestreden beslissing, in de vorm van ernstige geurhinder, mede gelet op de hogere tolerantiedrempel die wordt gevraagd in woongebieden met landelijk karakter en in agrarisch gebied.

De uiteenzetting over stofhinder, transportoverlast en verstoring van het leefklimaat van de eerste en de tweede verzoekende partij is te algemeen en te

weinig onderbouwd om als een moeilijk te herstellen ernstig nadeel te kunnen worden aanvaard, gelet ook op de overwegingen terzake in de bestreden beslissing.

De uiteenzetting van de gezondheidsproblemen en van de hinder specifiek wat de derde, vierde en vijfde verzoeker betreft, houdt rechtstreeks verband met de geurhinder, waarvan dus niet wordt aangetoond dat deze dermate ernstig zal of kan zijn dat de onmiddellijke schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing moet worden bevolen".

De beschouwingen omtrent het ammoniakemissiearm systeem, gelden ook nog steeds voor huidig dossier. De dichte en mogelijk ongunstiger ligging van de woning van eerste verzoekster ten opzichte van de stallen, is geen voldoende argument om de zaak thans dermate spoedeisend te achten dat de gewone annulatieprocedure niet kan worden afgewacht, mede gelet op de hogere tolerantiedrempel die wordt gevraagd in woongebieden met landelijk karakter en in agrarisch gebied. Bovendien blijkt dat eerste verzoekster op de hoogte was van de situatie ter plaatse en de (hinder)problematiek toen zij zich recent de nabijgelegen woning aanschafte. Het berekend risico dat zij toen nam, verzwakt haar betoog over het spoedeisend karakter van de zaak.

Inzake de verstoring van het leef- en woonklimaat, stofhinder en transportoverlast slagen de verzoekende partijen er niet in aan de hand van concrete feiten de spoedeisendheid aan te tonen. Evenmin overtuigen zij in hun uiteenzetting omtrent de gezondheidsproblematiek, die opnieuw hoofdzakelijk verbonden is met de geurhinder.

De spoedeisendheid is niet voorhanden.

BESLISSING

De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van negenentwintig januari tweeduizend vijftien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,
bijgestaan door

Bart Tettelin,

kamervoorzitter,

griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Eric Brewaeys